

AAN120024 / METODOLOGIE SOCIÁLNÍCH VÝZKUMŮ

ANPR / Bakalářské studium

2014/2015

Doc. PhDr. Pavel Kuchař, CSc

2/1 ZS; povinný předmět

Z + Zk / 4 kredity

Cílem kurzu Metodologie sociálních výzkumů je seznámit se základními pojmy a principy přípravy, realizace a vyhodnocování sociálních výzkumů včetně běžně užívaných způsobů získávání dat. Záměrem je poskytnout studentům soubor poznatků, který jim umožní lépe se orientovat jak ve výzkumných námětech a projektech, tak v konkrétních datech a zobecňujících závěrech realizovaných výzkumů, tím spíše v jejich veřejně publikovaných podobách. Měli by současně získat představu o možnostech a mezích zkoumání a též určitou úroveň náhledu na možnosti a meze sociálních výzkumů.

Charakteristika obsahu předmětu:

1. Konceptualizace, operacionalizace a měření
(Operacionální definice, vztah indikátoru a pojmu, příprava indikátorů a jejich výběr, problémy standardizace indikátorů, typy znaků, validita a reliabilita)
2. Výběrová šetření
(Způsoby výběru vzorku, reprezentativita šetření, výběrové chyby)
3. Dotazník
(Příprava dotazníku, tvorba otázek, chyby dotazování)
4. Rozhovor
(Typy rozhovorů, skupinové dotazování, etické aspekty dotazování)
5. Techniky studia dokumentů
(Druhy dokumentů, metody jejich analýzy, sekundární analýza, obsahová analýza)
6. Pozorování
(Typy pozorování, využití v sociálním výzkumu)
7. Analýza dat – třídění prvního stupně
(Funkce třídění, četnosti a základní statistiky, následné zpracování dat a jejich vyhodnocování)
8. Analýza dat – třídění druhého stupně
(Testování vztahů, analýza kontingenčních tabulek)
9. Multivariační analýza dat
(Vícerozměrné techniky, regresní analýza, diskriminační analýza, faktorová analýza)
10. Závěrečná zpráva z výzkumu
(Struktura zprávy, tvorba doporučení)
11. Východiska kvalitativního výzkumu
(Přednosti a nevýhody, teoretická východiska)
12. Základní techniky kvalitativního výzkumu 1
(Případové studie, etnografický přístup, zakotvená teorie)
13. Základní techniky kvalitativního výzkumu 2
(Fenomenologický výzkum, biografický výzkum, narativní výzkum)

Povinná literatura:

- DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Univerzita Karlova, vydavatelství Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-822-9.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- CHRÁSKA, Miroslav. *Metody pedagogického výzkumu. Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-3006-6.

Doporučená literatura:

- FERJENČÍK, Ján. *Úvod do metodologie psychologického výzkumu. Jak zkoumat lidskou duši*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-367-6.
- HENDL, Jan. *Přehled statistických metod zpracování dat. Analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-820-1.
- KERLINGER, Fred N. *Základy výzkumu chování. Pedagogický a psychologický výzkum*. Praha: Academia, 1972.
- MAŘÍKOVÁ, Hana, PETRUSEK Miloslav a Alena VODÁKOVÁ aj. *Velký sociologický slovník*. 1. a 2. svazek. Praha: Univerzita Karlova, vydavatelství Karolinum, 1996. ISBN 80-7184-311-3.
- MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1362-4.
- STRAUSS, Anselm a Juliet CORBINOVÁ. *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce / Boskovice: Nakladatelství Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X (Albert).

Zápočet:

Studenti prezenčního i kombinovaného studia zpracují v návaznosti na svůj projekt z předmětu Metodika vědecké práce návrh výzkumných technik (dotazníku, rozhovoru, kvalitativních technik) pro řešení v projektu formulovaného zadání a návrh na jejich zpracování (zformulují základní hypotézy, případně návrhy na kódování textů).

Zkouška:

Přistoupit ke zkoušce lze po splnění podmínek zápočtu. Zkouška má formu písemného testu zahrnujícího probíraná témata.

Kurz je prerekvizitou volitelného předmětu Statistika v sociálním výzkumu (AAN120034).